

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

05.05.2021

Lēmums Nr. 4-02/39

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu

Adresāts:

Daugavpils pilsētas dome, adrese: K. Valdemāra iela 1, Daugavpils, LV-5401;
e – pasts: info@daugavpils.lv.

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija (turpmāk – Stratēģija).

Izvērtētā dokumentācija:

Daugavpils pilsētas domes (turpmāk – Pašvaldība) 2021. gada 30. marta vēstule Nr.1.2.–8/531 “Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādei”, iesniegums “Par plānošanas dokumenta Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes uzsākšanu” (turpmāk – Iesniegums), Daugavpils pilsētas domes 2021. gada 11. februāra lēmums Nr. 58 (prot. Nr.4, 9.§) “Par Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes uzsākšanu izstrādes uzsākšanu” ar Darba uzdevumu, Ilūkstes novada domes 2021. gada 28. janvāra sēdes lēmums Nr. 8 “Par Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes uzsākšanu” ar Darba uzdevumu un Daugavpils novada domes 2021. gada 1. februāra sēdes lēmums Nr. 2746 “Par Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes uzsākšanu izstrādes uzsākšanu” (turpmāk – Lēmums ar Darba uzdevumu), Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – VVD Daugavpils RVP) 2021. gada 18. marta vēstule Nr.2.3/622/DA/2021 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību”, Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālās administrācijas (turpmāk – DAP administrācija) 2021. gada 26. marta vēstule Nr. 4.8/1771/2021–N “Par Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam un ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes uzsākšanu” un Veselības inspekcijas 2021. gada 11. marta vēstule Nr. 4.6.2.–1./225 “Par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību”.

Plānošanas dokumenta izstrādātāja viedoklis:

Pašvaldības ieskatā Stratēģijai stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) nav nepieciešams, ņemot vērā to, ka: 1) izstrādājot Daugavpils pilsētas teritorijas plānojumu, tam tika piemērota Stratēģiskā novērtējuma procedūra un izstrādāts Vides pārskats¹; 2) spēkā esošajam Daugavpils novada teritorijas plānojums 2012.–2023. gadam tika piemērota Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra un izstrādāts Vides pārskats². Daugavpils novada teritorijas plānojuma 2012.–2023. gadam īstenošanas ietekmes uz vidi monitoringa ziņojums tika iesniegts Birojā 2019. gadā³; 3) Stratēģija nesaturēs izmaiņas, kas varētu pastiprināt vai radīt vides problēmas Ilūkstes novada teritorijā, jo to paredzēts izstrādāt saskaņā ar spēkā esošo Ilūkstes novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2013.–2030. gadam⁴ un Ilūkstes novada teritorijas plānojumu 2019.–2030. gadam⁵, t.i. plānošanas dokumentiem, kuriem ir veikts Stratēģiskais novērtējums; 4) Stratēģija paredz ņemt vērā arī šobrīd spēkā esošajās pašvaldību ilgtspējīgas attīstības stratēģijās noteiktos ilgtermiņa uzstādījumus, struktūru un koncepciju; 5) jaunu infrastruktūras objektu būvniecība Daugavpils pilsētā un jaunveidojamā Augšdaugavas novadā plānota saskaņā ar attiecīgo pašvaldību teritorijas plānojumiem un 6) netiek paredzēts, ka Stratēģija varētu būtiski ietekmēt citus plānošanas dokumentus, pastiprināt vai radīt vides problēmas, jo to paredzēts izstrādāt saskaņā ar pašvaldību teritorijas plānojumiem, t.i. plānošanas dokumentiem, kuriem ir veikts Stratēģiskais novērtējums.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Likums) 23. viens *prim* panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kuram saskaņā ar šo Likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai (Vides pārraudzības valsts birojs, – turpmāk – Birojs) rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23. trīs *prim* panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2021. gada 30. marta Birojā saņemta Pašvaldības 2021. gada 30. marta vēstule Nr. 1.2.–8/531 “*Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādei*” un Iesniegums, ar kuru Pašvaldība informē, ka ir pieņemts Lēmums ar Darba uzdevumu. Atbilstoši Iesniegumam un Lēmumam ar Darba uzdevumu:
 - 2.1. Stratēģija ietver administratīvās teritorijas: Daugavpils pilsētu, Daugavpils novadu un Ilūkstes novadu. Stratēģija ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā nosaka vietējās pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējumu, stratēģiskos mērķus, attīstības prioritātes un telpiskās attīstības perspektīvu. Stratēģija tiks sagatavota, integrējot tajā šobrīd spēkā esošos ilgtermiņa uzstādījumus, kas ietverti Daugavpils pilsētas, Daugavpils novada un Ilūkstes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijās līdz 2030. gadam, un izvērtējot Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam

¹ Atzinums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2019>

² Atzinums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2012>

³ Monitoringa ziņojums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/monitorings/monitoringa-zinojumi>

⁴ Atzinums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2013>

⁵ Atzinums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2018>

(Latvija 2030), Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2014.–2020. gadam un Latgales stratēģiju 2030. Stratēģijas izstrāde tiks veikta saskaņā ar spēkā esošo Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādātajiem “*Metodiskie ieteikumi reģionāla un vietēja līmeņa ilgtspējīgas attīstības stratēģiju izstrādei un to vērtēšanas kārtībai*”.

- 2.2. Iesniegumā norādīts: “*uzsākot izstrādāt attīstības stratēģiju grūti prognozēt paredzētās darbības – rīcības, kas atbilst likumā “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. un 2.pielikumā paredzētām darbībām.*” Stratēģijas izstrādes mērķis tiek vērsts uz pašvaldību noteikto (arī pastarpināto) funkciju nodrošinājuma kvalitātes un pieejamības raksturojumu un analīzi turpmākai šo resursu attīstībai. Stratēģija nav vērsta uz pašvaldību teritorijas attīstības izmantošanu jeb funkcionālo zonējumu noteikšanu, to nosaka pašvaldību citi plānošanas dokumenti, t.i., teritorijas plānojums vai lokālpilnojums. Stratēģija vērsta uz Daugavpils pilsētas un jaunveidojamā Augšdaugavas novada teritorijas attīstību un dabas vērtību saglabāšanu, nodrošinot iedzīvotājiem kvalitatīvu dzīves vidi un pakalpojumus, kā arī, uzlabojot pašvaldības pārvaldību un veicinot uzņēmējdarbības attīstību.
- 2.3. Būtiskas vides problēmas vai vides kvalitātes pasliktināšanās saistībā ar pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumenta – Stratēģijas izstrādi nav sagaidāmas.
- 2.4. Daugavpils pilsētas teritorijā neatrodas *Natura 2000* teritorijas. Daugavpils pilsētas administratīvajā teritorijā nav izveidota neviena īpaši aizsargājamā dabas teritorija (turpmāk – ĪADT) (noteikta ar normatīvo aktu), bet pilsētā esošie dabiskie biotopi un atsevišķas būves nodrošina pilsētā augstu bioloģisko daudzveidību: sastopami dižkoki, aizsargājamās zīdītāju, putnu, augu un kukaiņu sugas. Kā bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgas teritorijas, kuru potenciāls ir nākotnē tās izveidot par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām – Ruģeļu dīķu teritorija, Baltijas sikspārņu kolonija Daugavpils cietokšņa nocietinājumos, Ķīru kolonijas Daugavpils pilsētas Esplanādes purvā, Gubišces ezers, pilsētas mežu un mežparku teritorijas. Jebkura veida, t.sk. vides un dabas resursu aizsargjoslas vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentā – Stratēģijā netiek noteiktas.
- 2.5. Daugavpils novada teritorijā atrodas vairākas ĪADT, tostarp *Natura 2000* teritorijas: aizsargājamo ainavu apvidi: “*Augšdaugava*”, “*Augšzeme*” un “*Nīcgaļu meži*”, kā arī dabas liegumi: “*Glušonkas purvs*”, “*Ilgas*”, “*Ļubasts*” (*Natura 2000*), “*Medumu ezera salas*”, “*Sventes ezera salas*”, “*Sasaļu mežs*” (*Natura 2000*) un “*Tīrās sūnas purvs*” (*Natura 2000*), dabas parki: “*Daugavas loki*”, “*Medumu ezeraine*”, “*Silene*” (*NATURA 2000*) un “*Svente*”. Novada teritorijā izvietoti arī vairāki dabas pieminekļi: ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi “*Nīcgaļes Lielais akmens*”, “*Sandarišķu karengravas*”, “*Viļušu avots*”, “*Mālkalnes avots*”, “*Daugavas Vārti*” (Slutišķu un Ververu kraujas), kā arī dendroloģiskie stādījumi “*Hofenbergas parks*”, “*Jaunsventes parks*”, “*Juzefovas parks*”, “*Medumu parks*”, Naujenes mežniecības svešzemju koku stādījumi, Rozališķu parks, Višķu “*Vītolu*” dendroloģiskie stādījumi un aizsargājamās alejas Medumu aleja un Grancovas aleja.
- 2.6. Ilūkstes novada teritorijā atrodas vairākas ĪADT, tostarp *Natura 2000* teritorijas: aizsargājamo ainavu apvidus “*Augšzeme*”, dabas parki “*Dvietes paliene*” un “*Svente*” (ietilpst aizsargājamo ainavu apvidū “*Augšzeme*”), dabas liegumi “*Kinkausku meži*”, “*Raudas meži*”, “*Pašulienes meži*”, “*Baltmuižas purvs*”, “*Pilskalnes Siguldiņa*”, “*Dvietes dumbrājs*”, “*Bardinska ezers*” (ietilpst aizsargājamo ainavu apvidū “*Augšzeme*”) un “*Skujīnes ezers*” (ietilpst aizsargājamo ainavu apvidū “*Augšzeme*”). Ilūkstes novada teritorijā atrodas 12 mikroliegumi, dabas piemineklis aizsargājamā aleja “*Subates aleja*” un dižkoki.

- 2.7. Detalizēti risinājumi ĪADT aizsardzībai ir iekļauti izstrādātajos dabas aizsardzības plānos. Stratēģijā netiks paredzētas *Natura 2000* teritorijās un tām piegulošajās teritorijās tādas rīcības jeb pasākumi, kas būtu pretrunā ar ĪADT aizsardzības un izmantošanas normatīvo aktu prasībām un ĪADT aizsardzības un apsaimniekošanas prioritātēm, ilgtermiņa un īstermiņa attīstības mērķiem. Jaunizstrādājamā Stratēģija neienes jaunus aspektus Daugavpils pilsētas, Daugavpils novada un Ilūkstes novada teritorijas attīstības plānošanā, kas varētu apdraudēt ĪADT aizsardzības režīmu. Iesniegumā norādīts, ka tiks ņemti vērā DAP administrācijas ieteikumi Stratēģijas izstrādes gaitā un apskatīti, iekļauti pie vadlīnijām teritorijas plānošanai.
3. Saskaņā ar Darba uzdevumu Stratēģijas izstrādei noteikti šādi uzdevumi:
- 3.1.1. īstenot izstrādes sākumposma aktivitātes – esošās situācijas izpēte;
 - 3.1.2. izvērtēt un ņemt vērā augstāka līmeņa un līdzīga līmeņa esošos teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, teritorijas plānojumus un tuvējo pašvaldību spēkā esošos teritorijas attīstības plānošanas dokumentus;
 - 3.1.3. apzināt un ņemt vērā iepriekš izstrādātos Daugavpils pilsētas, Daugavpils novada un Ilūkstes novada plānošanas dokumentus, kopīgā stratēģijā integrēt pašvaldību spēkā esošo plānošanas dokumentu redakcijas – Daugavpils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2014.–2030. gadam, Daugavpils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2015.–2030. gadam un Ilūkstes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2013.–2030. gadam;
 - 3.1.4. izstrādāt vienotu ilgtermiņa stratēģisko redzējumu, saskaņotu telpiskās attīstības perspektīvu un noteikt kopīgus uzraudzības rādītājus, kā arī ietvert katras pašvaldības specifiskos stratēģiskos mērķus un prioritātes.
4. Atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) 5. un 6. punktos noteiktajam, veiktas konsultācijas ar VVD Daugavpils RVP, DAP administrāciju un Veselības inspekciju par plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, kā arī par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību. Iesniegumam pievienotas:
- 4.1. VVD Daugavpils RVP 2021. gada 18. marta vēstule Nr.2.3/622/DA/2021 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību*”, kurā VVD Daugavpils RVP vērsusi uzmanību, ka Ilūkstes un Daugavpils novados atrodas vairākas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas *Natura 2000*, tai skaitā aizsargājamo ainavu apvidi “*Augšdaugava*”, “*Augšzeme*”, “*Nīcgaļu meži*” un dabas parki “*Daugavas loki*”, “*Svente*”, “*Silene*”, “*Medumu ezeraine*”, “*Dvietes paliene*”, kā arī ievērojams daudzums dabas liegumu, mikroliegumu, kā arī citu dabas vērtību. Kopumā īpaši aizsargājamās dabas teritorijas pārklāj ievērojamu Daugavpils un Ilūkstes novadu teritorijas daļu, tādēļ, lai izvērtētu plānošanas dokumentu iespējamo ietekmi uz *Natura 2000* teritorijām, VVD Daugavpils RVP ieskatā Stratēģijai būtu nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu.
 - 4.2. DAP administrācijas 2021. gada 26. marta vēstule Nr. 4.8/1771/2021–N “*Par Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam un ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes uzsākšanu*”, kurā DAP administrācija norādījusi uz Augšdaugavas novada teritorijā esošajām dabas vērtībām un antropogēno ietekmi uz tām, tostarp saistībā ar mežsaimniecisko darbību, derīgo izrakteņu ieguvī, tūrismu un publiskajiem pasākumiem. DAP administrācija rekomendējusi Stratēģijas prioritātēs un telpiskās attīstības perspektīvā paredzēt pasākumus tipiskās Latgales un Sēlijas ainavas saglabāšanā un attīstības programmas

un teritorijas plānojuma ietvaros paredzēt izstrādāt teritorijas ainavu plānu, uzsvāru liekot uz ezerainēm, mežu masīviem, upju ielejām, paredzot risinājumus meža fragmentācijas, ezeru un upju piekrastes apbūves mazināšanai, kā arī vienlaikus paredzot risinājumus, lai esošās vērtības un atklātās ainavas tiktu saglabātas (t.i., nosakot ainaviski vērtīgās vietas, ko nav pieļaujams apmežot, ainaviskos ceļus, kā arī nosakot tādus apbūves nosacījumus, kas uzlabo, nevis degradē ainavas vērtību u.c.). Ainavu plāna izstrādē nepieciešams vērēt uzmanību uz augstvērtīgo ainavu telpu, tajā skaitā aizsargājamo ainavu apvidos “*Augšdaugava*” un “*Augšzeme*” saglabāšanu, paredzot arī risinājumus, kas nodrošinās mērķtiecīgu ainavu kvalitātes uzlabošanu, novērstu augstvērtīgo ainavu telpu izzušanu un uzlabotu ainavu, kur to vērtība ir mazinājusies vai zudusi. Ņemot vērā minēto un zinot, ka Stratēģijā tiek noteikts Augšdaugavas novada un Daugavpils valstspilsētas attīstības redzējums, mērķi to sasniegšanai, prioritātes, specializācija un telpiskās attīstības perspektīva, DAP administrācija paudusi viedokli, ka Stratēģijai nepieciešams piemērot Stratēģisko novērtējuma procedūru.

- 4.3. Veselības inspekcijas 2021. gada 11. marta vēstule Nr. 4.6.2.–1./225 “*Par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību*”, kurā Veselības inspekcija uzskata, ka plānošanas dokumenta risinājumi nav saistīti ar Likuma 1. un 2. pielikumā noteikto darbības īstenošanu un neparedz darbības, kas varētu negatīvi ietekmēt iedzīvotāju dzīves kvalitāti, radīt sabiedrības veselības riskus. Jaunā dokumenta izstrāde nav saistīta ar būtiskām vides stāvokli ietekmējošām izmaiņām salīdzinājumā ar iepriekš plānoto. Līdz ar to Veselības inspekcija neuzstāj uz Stratēģiskā novērtējuma procedūras piemērošanu plānošanas dokumentam. Vienlaicīgi Veselības inspekcija rekomendē plānošanas dokumenta izstrādāšanas laikā pievērst uzmanību jautājumiem, kam ir būtiska ietekme uz vidi un cilvēka veselību: pasākumiem dzeramā ūdens kvalitātes uzlabošanai, virszemes un pazemes ūdensobjektu apsaimniekošanai un kvalitātei, objektu pievienošanai centralizētajiem ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem, atkritumu apsaimniekošanu, trokšņa piesārņojumam un prettrokšņa pasākumiem, virszemes ekoloģiskajai situācijai.
5. Stratēģija nav ietverta to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres. Līdz ar to jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu. Novērtējis ar Izstrādātājas Iesniegumu sniegto informāciju, kā arī vadoties no Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktajiem kritērijiem, Birojs konstatē, ka konkrētā Stratēģija atbilst plānošanas dokumenta veidam, kam Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams:
 - 5.1. Likuma 23. divi *prim* pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23. divi *prim* panta 1. punkts), tostarp to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23. divi *prim* panta 1. punkta a., b., c., d. apakšpunkts). Tāpat Likuma 23. divi *prim* pants 2. punktā noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c. Savukārt Likuma 23. divi *prim* panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekmi uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.
 - 5.2. Likuma 4. panta trešās daļas 1. un 2. punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem, kurus apstiprina vietējā pašvaldība, kuri saistīti

ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai, kā arī plānošanas dokumentiem, kuru īstenošanai var būt būtiska ietekme uz *Natura 2000* teritoriju.

5.3. Šādā kontekstā Birojs secina, ka Stratēģiju paredzēts izstrādāt kā jaunu plānošanas dokumentu Daugavpils valstspilsētai un Augšdaugavas novadam ar mērķi Stratēģijā noteikt ilgtermiņa attīstības redzējumu, izvirzīt stratēģiskos mērķus un attīstības prioritātes. Stratēģija ir hierarhiski augstākais plānošanas dokuments, ko apstiprina vietējā pašvaldība. Saistībā ar minēto konstatējams:

5.3.1. Atbilstoši Biroja rīcībā pieejamai informācijai Daugavpils valstspilsētai un Augšdaugavas novadam ilgtspējīgas attīstības stratēģijas ir spēkā esošas, bet ar Stratēģiju tiks pārskatīti Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada turpmākie stratēģiskie mērķi un attīstības prioritātes. Atbilstoši Darba uzdevumam Stratēģijā ir plānots apzināt un ņemt vērā iepriekš izstrādātos Daugavpils pilsētas, Daugavpils novada un Ilūkstes novada plānošanas dokumentus, integrējot pašvaldību spēkā esošo plānošanas dokumentu redakcijas – Daugavpils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2014.–2030. gadam⁶, Daugavpils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2015.–2030. gadam⁷ un Ilūkstes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2013.–2030. gadam⁸.

5.3.2. Iepriekšējā plānošanas periodā Stratēģiskais novērtējums ir bijis veikts un tā ietvaros Vides pārskats ir bijis izstrādāts Ilūkstes novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2013.–2030. gadam⁹. Savukārt Daugavpils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2014.–2030. gadam Birojs 2014. gada 20. februārī pieņēmis lēmumu Nr. 7 *Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepiemērošanu*¹⁰, un Daugavpils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2015.–2030. gadam Birojs 2016. gada 16. septembrī pieņēmis lēmumu Nr. 50. *Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepiemērošanu*¹¹.

5.3.3. Vienlaikus Stratēģiskais novērtējums tika veikts un atbilstoši izstrādāts Vides pārskats visu Stratēģijā iekļauto administratīvo vienību teritorijas plānojumiem: Daugavpils pilsētas teritorijas plānojumam (Biroja 2019. gada 25. februāra atzinums Nr.4–03/3¹²), Daugavpils novada teritorijas plānojumam 2012.–2023. gadam (Biroja 2012. gada 17. decembra atzinums Nr. 40¹³) un Ilūkstes novada teritorijas plānojumam 2019.–2030. gadam (Biroja 2018. gada 15. novembra atzinums Nr. 4–03/13¹⁴).

5.3.4. Atbilstoši Iesniegumā norādītajam Stratēģija tiks izstrādāta, ievērojot Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā (Latvija 2030) un Latgales plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentos noteiktos ilgtermiņa attīstības mērķus un prioritātes.

⁶ Pieejams: https://geolativija.lv/geo/tapis#document_1146

⁷ Pieejams: https://geolativija.lv/geo/tapis#document_5973

⁸ Pieejams: https://geolativija.lv/geo/tapis#document_3586

⁹ Atzinums pieejams: <http://www.vpvp.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2013>

¹⁰ Lēmums pieejams: <http://www.vpvp.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2014>

¹¹ Lēmums pieejams: <http://www.vpvp.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2016>

¹² Atzinums pieejams: <http://www.vpvp.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2019>

¹³ Atzinums pieejams: <http://www.vpvp.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2012>

¹⁴ Atzinums pieejams: <http://www.vpvp.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2018>

- 5.4. Izvērtējot Birojā iesniegto informāciju, kā arī caurlūkojot plānošanas teritorijai izstrādātos un spēkā esošos plānošanas dokumentus, no kuriem daļai jau bijis veikts Stratēģiskais novērtējums, secināms, ka, izstrādājot Stratēģiju nākamajam plānošanas periodam, ir paredzēts izvērtēt un ņemt vērā jau noteiktos attīstības virzienus. Pēc būtības tas nozīmē, ka ar plānošanas dokumentu paredzēts izsvērt jau iepriekšējā plānošanas periodā noteikto un izvērtēto mērķu un prioritāšu aktualitāti, ja nepieciešams, precizējot attīstības virzienus. Attiecībā uz jauno plānošanas dokumenta izstrādi no Iesnieguma un Darba uzdevuma neizriet, ka Stratēģijas izstrādes mērķis būtu ieplānot jaunas darbības, kas atbilstu Likuma 3. divi *prim* pantam un 1., 2. pielikumā noteiktajām darbībām, tomēr šādu darbību paredzēšanu, Biroja ieskatā, pilnībā izslēgt nav iespējams.
- 5.5. Vērtējot to, cik lielā mērā plānošanas dokumenti varētu būtu pielīdzināmi Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkta nosacījumam (ņemot vērā priekšnoteikumus paredzēto darbību īstenošanai), Birojs secina, ka, vadoties no pašlaik pieejamās informācijas, nav konstatējams, ka ar Stratēģijas izstrādi varētu tikt paredzētas jaunas un būtiskas, vides stāvokli ietekmējošas izmaiņas, ja tās salīdzinātu ar iepriekš plānoto (un vērtēto) (Likuma 23. divi *prim* panta 1. punkta a. – e. apakšpunkts). Minētais nenozīmē, ka jaunā plānošanas dokumenta izstrāde nebūtu saistīta arī ar jauniem izaicinājumiem un risināmām problēmām, – jo ar šo dokumentu tiks likts pamats jaunās teritoriālās vienības (pilsētas un novadu) telpiskās attīstības prioritātēm, kur vienota redzējuma veidošana arī no vides pārvaldības viedokļa ir nozīmīga. Tomēr priekšnosacījumi konkrētu darbību īstenošanai ar teritoriālo piesaisti ir jau ietverti citos plānošanas dokumentos – teritorijas plānojumos, un tie no Likuma viedokļa ir bijuši novērtēti (skatīt šā Lēmuma 5.3.3. punktu). Arī vērtējot plānošanas teritoriju un risinājumus kopskatā ar Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021. – 2027. gadam¹⁵ noteiktajiem izaicinājumiem, secināms, ka konkrētajai plānošanas teritorijai nav raksturīgas tik kompleksas vides problēmas, kuru risināšana varētu būt saistīta ar būtisku ietekmi uz vidi. Tādējādi – šādā aspektā nav konstatējams, ka plānošanas teritorijā specifisko vides problēmu risināšanai būtu paredzētas būtiskas jaunas ievirzes, ja tās salīdzina ar reģionam raksturīgo attīstības virzienu un prioritāšu ietvaru, kas Stratēģiskajam novērtējumam jau pakļaujamas plānošanas reģiona līmenī.
- 5.6. Vērtējot iespējamu negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, kā arī citām jutīgām vides teritorijām (Likuma 4. panta trešās daļas 2. punkts, 23. divi *prim* panta 3., 4. punkts), Birojs ņem vērā DAP administrācijas viedokli, jo pārmērīgas antropogēnās slodzes palielināšanās dabas teritorijās vai to tuvumā ir viens no priekšnoteikumiem pret pārmaiņām jutīgu teritoriju vērtības zudumam. Tomēr, vadoties no Birojā sniegtās informācijas, plānošanas teritorijā ar Stratēģiju (salīdzinājumā ar spēkā esošajiem plānošanas dokumentiem) nav paredzēts noteikt nozīmīgus jaunus attīstības virzienus un attīstības prioritātes jutīgām teritorijām ar telpisku piesaisti un būtisku negatīvu ietekmi, tai skaitā tādas, kas tieši saistīti ar mežistrādi un derīgo izrakteņu ieguvu. Vietējo pašvaldību attīstības plānošanas dokumentu izstrādei dabas vērtību aizsardzības ziņā ir nozīmīga loma, tomēr konkrētas darbības ar iespējamu negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, kā arī citām jutīgām vides teritorijām atbilstīgāk var novērtēt tieši teritoriju plānojumu izstrādes ietvaros. Pēc būtības DAP vispārēji vērš plānošanas dokumenta izstrādātajās uzmanību uz to, ka Stratēģijā nepieciešams integrēt arī vides, dabas un ainavas aizsardzības apsvērumus, tomēr šāds nosacījums uz plānošanas dokumentu izstrādi attiecas arī gadījumos, kad tam netiek veikts Stratēģiskais novērtējums. Kā norādījusi

¹⁵Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2019. gada 26. novembra rīkojumu Nr. 587 “Par Reģionālās politikas pamatnostādņēm 2021.-2027. gadam”

DAP administrācija, tad plānošanas dokumentu izstrādē jāņem vērā arī īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības prasības, kā arī vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kas nepieļauj teritoriju attīstības plānojuma dokumentos būtiskas izmaiņas, kam varētu būt negatīva ietekme uz dabas vērtībām. Šādā kontekstā, izsverot Stratēģiskā novērtējuma piemērošanas pamatojumu un lietderību, Birojs secina, ka konkrētā plānošanas dokumenta īstenošanai nav konstatējama tik būtiska negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamam dabas teritorijām, ja tiek ievēroti institūciju izvirzītie nosacījumi plānošanas dokumenta izstrādei. Līdz ar to nav konstatējams, ka Stratēģija atbilstu Likuma 4. panta trešās daļas 2. punktā noteiktam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums nepieciešams (Likuma 23. divi *prim* panta 3., 4. punkts).

- 5.7. Vadoties no pieejamās informācijas nav konstatējams, ka Stratēģijas izstrāde un īstenošana varētu būt saistīta ar nozīmīgiem avāriju riskiem un summārām ietekmēm. Tomēr, ja plānošanas dokumenta izstrādes gaitā tiek identificētas/plānotas jaunas (iepriekš nevērtētas) darbības, kas saistītas ar Likuma 1. un/vai 2. pielikumā iekļauto darbību īstenošanu, vai citas darbības ar iespējamu būtisku ietekmi uz vidi vai dabas vērtībām, pašvaldībai atkārtoti jākonsultējas ar VVD Daugavpils RVP par nosacījumiem un Stratēģiskā novērtējuma procedūras nepieciešamību.
6. Ņemot vērā iepriekš minēto, Birojs uzskata, ka Stratēģiskā novērtējuma veikšana Stratēģijai konkrētajā gadījumā nav nepieciešama un tās veikšana neizriet arī no lietderības un samērības apsvērumiem – to nepieprasa kā obligāti veicamu spēkā esošie normatīvie akti un tā nepieciešamība neizriet arī no vērtējuma par iespējamo vides problēmu un ietekmes uz vidi būtiskumu, kas veicams saskaņā ar Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktajiem kritērijiem. Pie nosacījuma, ja plānošanas dokumenta īstenošana neparedz nozīmīgus jaunus attīstības virzienus un plānus ar papildus būtisku negatīvu ietekmi, kā arī nosacījuma, ka, izstrādājot un īstenojot Stratēģiju, tiks ievēroti institūciju sniegtie nosacījumi, publiskās apspriešanas laikā saņemtās institūciju atzinumu rekomendācijas un spēkā esošie normatīvie akti – sagaidāmo ietekmi ir iespējams identificēt, samazināt un novērst arī ar citiem vērtēšanas instrumentiem.
7. Līdz ar to Birojs, izvērtējot tā rīcībā esošo un iesniegto informāciju saskaņā ar Likuma 23. divi *prim* panta 1., 2., 3. un 4. punkta nosacījumiem, konstatē, ka Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams.

Piemērotās tiesību normas:

- Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” 4. pants, 23. divi *prim* pants, 23. trīs *prim* pants.
- Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” 5., 6., 7. punkts.
- Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 “*Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*”.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Birojs saskaņā ar Likuma 23. trīs *prim* pantā noteikto izvērtēja Pašvaldības 2021. gada 30. marta vēstuli Nr.1.2.–8/531 “*Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādei*”, Iesniegumu un tam pievienoto dokumentāciju par Stratēģijas izstrādi. Ņemot vērā iesniegto informāciju un Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktos stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritērijus un piemērojot citas iepriekš minētās tiesību normas un lietderības apsvērumus, Birojs atbilstoši Likuma 23. trīs *prim* panta 1. punktam secina, ka plānošanas dokumenta īstenošanai nav paredzama tik būtiska negatīva ietekme uz vidi, lai piemērotu Stratēģisko novērtējumu.

Lēmums:

Nepiemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai.

Direktors

(*paraksts)

Arnolds Lukšēvics

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Lēmums nosūtīts:

1. Daugavpils pilsētas dome, e – pasts: info@daugavpils.lv;
2. Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālai vides pārvaldei, *E.Adresē*.